

BSE! Czy polskie rolnictwo złapie oddech?

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 8 lutego 2019

BSE na Dolnym Śląsku! Jeśli się okaże, że gąbczasta encefalopatia bydła zwana chorobą szalonych krów nie jest pojedynczym przypadkiem, to dla hodowców bydła będzie to prawdziwy armagedon.

BSE – choroba śmiertelna

Jak rozpoznać chorobę? Do najbardziej rozpoznawalnych objawów należy nienaturalna postawa bydła, niepokój zwierzęcia, drżenie mięśni, nietypowe zachowanie w czasie udoju. U zwierząt można zaobserwować przyspieszony oddech, strach, agresję, świąd skóry czy częste oblizywanie się. Objawy na początku choroby nie są oczywiste, gdyż jej okres inkubacji może wynosić nawet kilka lat. Jedno jest pewne, choroba zawsze kończy się śmiercią.

fot. LODR

Wątpliwości związane z chorobą rozstrzyga się w laboratorium

Kto diagnozuje chorobę?

Mimo, że znane są objawy choroby szalonych krów ich rozpoznanie jest dość trudne. Dużą pewność w diagnostyce dają badania laboratoryjne. Takie badania wykonuje Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach. Posiada on status Centralnego Laboratorium diagnozującego choroby szalonych krów, mając akredytację Unii Europejskiej. Podobne badania mogą wykonywać niektóre Zakłady Higieny Weterynaryjnej. Wykrycie przypadku BSE w Polsce jest o tyle ważne, że **w 2017 roku Polska uzyskała najwyższy status kraju o znikomym ryzyku wystąpienia tej groźnej choroby u bydła**. Status ten został przyznany Polsce przez Światową Organizację ds. Zdrowia Zwierząt. Główny Lekarz Weterynarii stwierdza, że – **... nie ma natomiast mowy o utracie statusu Polski jako swobodnego eksportera wołowiny** – oraz – **ten przypadek nie ma wpływu na eksport polskiej wołowiny na rynek Unii Europejskiej i rynki trzecie**.

Główny Lekarz Weterynarii uspokaja

Fakty:

- chorobę potwierdzono u krowy urodzonej w 2007 r., poddanej eutanazji z powodu urazów kończyn tylnych;
- próbka do badania w kierunku BSE została pobrana w ramach rutynowych badań kontrolnych,
- pierwsze badanie w kierunku BSE przeprowadzono w ZHW w Poznaniu – Pracownia w Lesznie;
- przeprowadzono badanie potwierdzające w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym –

Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach;

- wdrożono środki określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającym zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania;
- Główny Lekarz Weterynarii o wystąpieniu **formy atypowej BSE** na terytorium Polski poinformował Komisję Europejską oraz Światową Organizację Zdrowia Zwierząt (OIE).

Konkluzja: „...wystąpienie atypowej formy BSE nie ma wpływu na status epizootyczny kraju w odniesieniu do tej choroby, gdyż uważa się ją za „występującą spontanicznie we wszystkich populacjach bydła na bardzo niskim poziomie”. Oby się to potwierdziło!

fot. PODR

Kłopot ze wstaniem może być jednym z symptomów BSE

Czy Polska jest zagrożona?

Paweł Niemczuk, Główny Lekarz Weterynarii poinformował Międzynarodową Organizację Zdrowia Zwierząt (OIE), że wykryty w naszym kraju przypadek BSE należy do **nietypowej gąbczastej encefalopatii bydła**. Kluczem jest słowo „nietypowa”, gdyż wg prawodawstwa OIE ta forma wystąpienia BSE nie ma wpływu na status Polski, która traktowana jest obecnie jako kraj o znikomym ryzyku występowania choroby szalonych krów. Według przepisów Kodeksu Zdrowia Zwierząt Lądowych państwo może uzyskać status kraju o znikomym ryzyku wystąpienia BSE po upływie 11 lat od daty urodzenia rodzimego zwierzęcia, u którego stwierdzono BSE. Niemczuk zapewnia, że – ... **Nie ma natomiast mowy o utracie statusu Polski jako swobodnego eksportera wołowiny**. W Polsce bada się bydło starsze (po czwartym roku życia), które wykazywało nietypowe objawy przed ubojem, doznało urazów, zostało poddane ubojowi z konieczności lub zwierzęta padłe.

Choroba Creutzfeldta-Jakoba

Choroba zwana jest też gąbczastym zwyrodnieniem mózgu. Jest to choroba nieuleczalna powodująca degenerację tkanki nerwowej mózgu, który zmienia się w gąbczastą masę. Wśród wielu przyczyn zachorowania na tę chorobę wymienia się **spożycie skażonego mięsa wołowego** lub jego przetworów uzyskanych od chorych na BSE krów. Charakterystyczne dla choroby jest pojawienie się oznak otępienia, zaburzenia snu, przewlekłe zmęczenie, niedowład kończyn, zaburzenia mowy i wzroku. Chory ma trudności z pisaniem i rozumieniem słów. Choroba jest niewyleczalna. Osoba chora umiera w okresie od 6 miesięcy do dwóch lat od wystąpienia pierwszych objawów.

Lekceważenie procedury nielegalnego uboju zwierząt, o którym pisaliśmy m.in. w materiale <https://www.agrofakt.pl/problem-chorych-krow-nowy-powtorka-historii/> czy choćby przypadku wystąpienia BSE na Dolnym Śląsku może doprowadzić do tragicznych skutków.

Przypadki BSE w Polsce

Po raz pierwszy chorobę zdiagnozowano w 1986 roku w Wielkiej Brytanii. Wkrótce, tj. w latach 90. ubiegłego wieku w Europie Zachodniej wybuchła epidemia, w wyniku której masowo wybito tysiące sztuk bydła. Straty sięgały milionów euro. W Polsce pierwszy przypadek choroby szalonych krów wykryto w 2002 roku w ubojni w Mochnaczce Wyżnej (Małopolska). Przypadek chorej krowy w Mirsku w woj. dolnośląskim jest pierwszym takim przypadkiem w kraju od 6 lat.

Statystyka medialna o przypadkach choroby szalonych krów

Przypadek piąty

Piąty przypadek BSE wykryto u 6-letniej krowy mlecznej. Zwierzę padło w jednym z gospodarstw w województwie warmińsko-mazurskim. Przed śmiercią u krowy nie wystąpiły objawy typowe dla choroby szalonych krów. Zarażona krowa pochodziła ze stada liczącego 30 sztuk. Wszystkie były zakolczykowane.

Przypadek czterdziesty

W Wielkopolsce wykryto pierwszy przypadek BSE. To już czterdziesty przypadek zarażenia bydła tą chorobą. Wytypowano też kilkanaście sztuk bydła, które miały styczność z chorym zwierzęciem i te także zostaną uśpione.

Przypadek siedemdziesiąty trzeci

73 przypadek BSE ujawniono w rzeźni położonej w woj. lubelskim. Krowa została poddana ubojowi kilka dni wcześniej. Powiatowy Lekarz Weterynarii wydał decyzję stwierdzenia wystąpienia BSE, wyznaczył ognisko choroby i rozpoczął dochodzenie epizootyczne, by ustalić źródło zakażenia.

Przypadek siedemdziesiąty piąty

W dniu 26 lutego 2013 roku Główny Lekarz Weterynarii otrzymał informację o podejrzeniu wystąpienia kolejnego, 75. przypadku choroby szalonych krów w Polsce. Zwierzę pochodziło z gospodarstwa znajdującego się w województwie podlaskim.

Zestawienie występowania BSE wg MRiRW

Pierwszy przypadek choroby szalonych krów wykryto w Rzeczypospolitej Polskiej w 2002 r. W tym też roku wykryto 4 przypadki BSE. W 2003 r. wykryto 5 przypadków, a w 2004 r. – 11 przypadków. **W 2005 r. wykryto 20 przypadków BSE, co stanowi największą liczbę przypadków BSE wykrytych rocznie w Rzeczypospolitej Polskiej.**

Od 2006 r. ta liczba wyraźnie spadała, aż do 2011 r. W 2006 r. stwierdzono 10 przypadków BSE, w 2007 r. – 9 przypadków, w 2008 r. – 5 przypadków, w 2009 r. – 4 przypadki, w 2010 r. – 2 przypadki, w 2011 r. – 1 przypadek, w 2012 r. – 3 przypadki, natomiast w 2013 r. – 1 przypadek. W 2014 r., 2015 r. i 2016 r. nie stwierdzono żadnego przypadku.

Wszyscy mamy nadzieję, że powyższe zestawienie nie będzie już uzupełniane!